

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.167/2016/4/I.

A Győri Ítéltábla a Simkó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simkó Ferenc ügyvéd) által képviselt felperesnek a Dr. Berényi Tamás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Berényi Tamás ügyvéd) által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen ügyvezetői felelősség megállapítása iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2016. június 28. napján kelt 13.G.40.030/2015/33/I. számú ítélete ellen az alperesek részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek a felperesnek 25.000. (Huszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy leletezés terhe mellett fizessenek további 24.000. (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az eljárás alapjául szolgáló releváns tényállás szerint a cégjegyzékbe 2011. november 30-án bejegyzett ... Kft. (továbbiakban adós) ügyvezetője 2013. március 5. napjától 2013. november 14. napjáig a II.r. alperes, 2013. november 14-től az adóssal szemben elrendelt felszámolás kezdő időpontjáig (2014. augusztus 4.) az I.r. alperes volt.

A felperes az adóssal 2013. szeptember 28-án adásvételi szerződést kötött, mely szerint megvásárolta az adóstól a hrsz-ú ingatlanon a bontást követően létrejövő, az eladó által építendő társasház .../A/2. hrsz-ú lakását 9.500.000,-Ft vételérért, amiből a felperes 1.000.000,-Ft-ot foglalóként fizetett ki az adósnak. E szerződés megkötésére a szerződő felek - ugyanezen a napon - vételi jogot alapítottak a felperes javára az adós tulajdonát képező, a későbbiekben társasházi ingatlanként hrsz-on nyilvántartásba kerülő ingatlanra 9.500.000,-Ft vételérért. A felperes az adóssal 2013. szeptember 29-én kölcsönszerződést is kötött, mely szerint 4.100.000,-Ft kölcsönt adott át készpénzben az adósnak, amit legkésőbb 2014. április 30-ig egy összegben kellett visszafizetnie. A felperes az adóssal 2013. december 17-én újabb szerződést kötött, amelyben megállapodtak arról, hogy a felperes az .../A/2. hrsz-ú felépítendő lakásingatlanra 2013. szeptember 28-án kötött adásvételi szerződéstől eláll. Egyúttal a felek elszámoltak egymással, eszerint a felperes javára (9.500.000,-Ft vételár visszafizetése, foglalóként átvett 1.000.000,-Ft visszafizetése, és 950.000,-Ft megkötési kötbér jogcímén) 11.450.000,-Ft jelentkezik, amelynek fejében a felperes tulajdonba kapta az adós tulajdonában lévő hrsz-ú ingatlant.

Az adós 2013. október 1-én - a felperes által neki e napon a fenti ingatlan adásvételi szerződés alapján megfizetett vételárból - 1.000.000,-Ft kölcsönt nyújtott - az ekkor már felszámolás alatt álló - ... Kft-nek.

Az adós 2013. október 18-án eladta a tulajdonában álló Audi A8 4,2 TDI Quattro gépkocsit a ... Kft-nek 17.240.000,-Ft vételárért, majd a gépjárművet aznap „visszalízingelte” a vevőtől 6.568.440,-Ft vételár beszámításával, a többi lízingdíjat pedig havi részletekben kellett az adósnek fizetnie. Az adóst illető fennmaradó 10.671.560,-Ft vételár megfizetésének nincsen nyoma az adós felszámolónak átadott könyvelésében. Az adós e vételárhátralékot 2013. október 21-én engedményezte az ... Kft-re, és emiatt a ... Kft. ezt az összeget közvetlenül az engedményesnek fizette ki 2013. október 24-én.

Az adós 2013. december 20-án eladta a ... Bt-nek a ... hrsz-ú ingatlan 750/10.000 tulajdoni hányadát 7.600.000,-Ft vételárért, amiből - a szerződés szerint a vevő - 6.700.000,-Ft-ot már megfizetett, a fennmaradó vételárat a szerződés aláírásával egyidejűleg fizeti meg az adósnak. A 7.600.000,-Ft vételárból ezzel szemben 5.300.000,-Ft nem szerepel az adós bevételei között, a könyvelésben mindössze 2.300.000,-Ft bevétel van e vételárból elszámolva (2013. szeptember 17-én készpénzben 1.000.000,-Ft előleg, és 2013. november 14-én 1.300.000,-Ft számla alapján)

A Szombathelyi Törvényszék Cégbírósága 2013. október 16-án kelt Cgt....2. számú végzésével az adóst eltiltotta a további működéstől, egyben megszüntnek nyilvánította a Ctv. 91.§ (1) bekezdése szerint, mert a NAV 2013. október 10-én arról értesítette, hogy a 2013. évi XCII. tv. (Art.) 24/F.§ (6) bekezdés a) pontja szerint törölte az adós adószámát, és egyúttal kezdeményezte az adós megszüntetésére irányuló eljárás lefolytatását. A cégbíróság 2013. december 7-én e törvényességi felügyeleti eljárást felfüggesztette, mert az adós közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetet terjesztett elő. A cégbírósága 2014. április 8-án kelt - 2014. május 10-én jogerőre emelkedett Cgt..../4. számú végzésével az adóst eltiltotta a további működéstől, egyben megszüntnek nyilvánította. E végzés indokolása szerint a NAV 2014. március 11-én értesítette a cégbíróságot, hogy az Art. 24/F.§ (6) bekezdés a) pontja szerint törölte az adós adószámát és egyidejűleg az adós megszüntetésére irányuló eljárás lefolytatását is kezdeményezte. A cégbíróság 2014. június 10-én elrendelte az adós kényszertörlési eljárásának a megindítását, majd 2014. július 22-én jogerőre emelkedett végzésével az adós kényszertörlési eljárását megszüntette, és kezdeményezte az adós ellen a felszámolási eljárás megindítását. E végzés 2014. július 22-én érkezett meg az elsőfokú bírósághoz, amely e napon jogerős Fpk..../2014/2. számú végzésével az adós felszámolását hivatalból elrendelte, ennek kezdő időpontja 2014. augusztus 4. napja. Az adós felszámolója 2015. januárban tájékoztatta a felszámolást lefolytató bíróságot, hogy az adós utolsó ügyvezetője (I.r. alperes) nem tett eleget a Cstv. 31.§ (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek. Emiatt a bíróság vele szemben 2015. március 11-én pénzbírságot szabott ki. Az adós felszámolási eljárásában a felszámoló kimutatása szerint határidőn belül 4 hitelező jelentett be hitelezői igényt, (a NAV 5.167.160,-Ft, a ... Bt. 2.171.500,-Ft, az ... Stúdió 38.388,-Ft és a felperes 6.118.382,-Ft) összesen 13.495.430,-Ft összegben, amit a felszámoló nyilvántartásba vett.

* * *

A felperes 2015. június 5-én előterjesztett keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.). 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperesek (akik - a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben - az adós ügyvezetői voltak) a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látták el, és ezáltal az adós vagyona 12.006.770,- forinttal csökkent. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját 2013. júliusában jelölte meg. Az iratok átadásának hiányában feltételezte, hogy az adós bankszámláján és a könyvelésében kimutatható tételek nincsenek összhangban az adós által megkötött jogügyletekhez kapcsolható, azokból következő pénzmozgásokkal. Az adós a „felszámolási helyzetben” több tíz millió Ft kölcsönt, illetve vételárat vett fel, amely összegek átutalásának a hatályos pénzügyi rendelkezések alapján banki átutalással kellett volna történnie. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezői érdekek mellőzésével a pénzáadásra nem került sor, illetve az nem jelent meg az adós bankszámláján és könyvelésében. A pénzösszegeket az alperesek sajátjukként kezelték, azokat a bankszámláról a számviteli rend megsértésével a jóváírásuk után azonnal felvették, és részben ellenőrizhetetlen, részben magánjellegű célokra használták fel. Előadta, hogy az alperesek a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tettek eleget az adós éves beszámolója külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségüknek, és nem teljesítették a Cstv. 31.§ (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámoló készítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségüket sem.

Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. A II.r. alperes arra hivatkozott, hogy egyáltalán nem vett részt az adós ügyvezetésében, az adós működésére rálátása nem volt, csupán a testvére (I.r. alperes) kérésére volt „formálisan” rövid ideig bejegyzett ügyvezető. Egyebekben előadták, hogy az adós vagyona éppen azáltal csökkent, hogy az értékes ingatlan-vagyonát a felperes megszerezte, az erre vonatkozó adásvételi szerződést a felszámoló pedig nem támadta meg. Az elsőfokú eljárásban beszerzett szakvéleményt vitatták, és annak ismeretében arra hivatkoztak, hogy a ... Bt. épületgépészeti munkálatokat végzett az adósnak, melyek ellenértékét az adásvételi szerződésben megjelölt 6.700.000,-Ft összeggel „kompenzálták”, amely tekintetében a szakértői vélemény kiegészítését kérték. Az ingatlan adásvételével a ... Bt. részére az alpereseknek felrőhatóan nem csökkent az adós vagyona, mivel az előbbi társaság által elvégzett munkákról kiállított számlákat egyenlítette ki lényegében az adós az adott ingatlan eladásával. Arra is hivatkoztak, hogy a felperes és az adós közötti 4.100.000,-Ft kölcsön nyújtására vonatkozó okirat „valótlan”, a kölcsönszerződés semmis, és tanúként kérték meghallgatni a kölcsönszerződést aláíró személyeket arra vonatkozóan, hogy a felperes részéről ténylegesen nem történt kölcsönnyújtás az adós részére.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperesek mint az adós vezetői a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, ezáltal az adós vagyona 12.006.770, forinttal csökkent. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 286.685,-Ft perköltséget. Határozatának indokolásában a Cstv. 33/A. § (1-

3) bekezdése alapján elsődlegesen azt vizsgálta, hogy mikor következett be az adósnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. A szerzett szakértői vélemény szerint az adós 2011-2012. évekre vonatkozó bizonylatai és könyvelése nem fellelhető, és könyvelése 2013. július 31. előtti időszakra egyáltalán nem ellenőrizhető. A szakvélemény megállapította, hogy 2013. júliustól az adós könyvelésében biztosan nem szerepelnek teljeskörűen az átvett pénzeszközök, és a gazdasági események könyvelése sem a szerződések szerint történt. Ezt tartalmazza a 2013. évi záró könyvelés is, ugyanis az adós pénztárában 2013. december 31-én -6.727.230,-Ft pénztári egyenleg szerepel, és az adós bankszámla egyenlege pedig -3.401.104,-Ft. A szakvéleményben felsorolt valótlan könyvelés és kimutatott állapot miatt nem került közzétételre az adós 2013. évi beszámolója, pedig erre az évre vonatkozóan készült egy beszámoló, ami 40.013.000,-Ft veszteséget mutatott ki. Ezt a mérleget azonban nem támasztotta alá a főkönyvi kivonat, a könyvelő által készített mérleg 15.475.000,-Ft-al magasabb összegben mutatta ki a követelések és a kötelezettsége értékét. E szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az adós 2013. július 29. napjától volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Az adóhatóság 2013. július 29-én kelt határozata (amivel az adós adószámát bevonta) ugyan később emelkedett jogerőre, de ettől az időponttól kezdődően - jogszabály szerint - az adós gazdasági tevékenységet nem folytathatott, értékesítéseiről számlát nem állíthatott ki, és beszerzései alapján előzetesen felszámított Áfát sem vonhatott le. Alaptalannak találta a II.r. alperes azon védekezését, hogy érdemi ügyvezetői tevékenységet nem végzett, utalva a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. tv. (Ctv.) 22.§ (1) bekezdésében foglalt közhitelesség elvére. A II.r. alperes védekezése éppen azt bizonyítja, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezetői tisztsége ellenére elhanyagolta az adós ügyvezetését, amiből következően nyilvánvalóan nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy - tekintettel arra, hogy az adós 2013. évi beszámolóját az alperesek nem tették közzé - vélelmezni kellett a hitelezői érdekek sérelmét. Ezzel szemben a szakértő által feltárt adatokból sem volt igazolható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperesek az ügyvezetői feladataikat a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látták el. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte (2013. július 29.) után az adós 2013. és 2014. évi tevékenységzáró mérlege nem mutatja az adós valós pénzügyi, jövedelmi, vagyoni helyzetét, a 2013. július 31-e előtti gazdasági események pedig egyáltalán nem ellenőrizhetők. Megállapította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alpereseknek felróhatóan csökkent az adós vagyona azzal, hogy az adós 1.000.000,-Ft kölcsönt nyújtott 2013. október 1-én a ... Kft-nek. Az adós 2013. december 20-án a ... Bt-vel adásvételi szerződést kötött a .../A/11. hrsz-ú iroda ingatlan értékesítésére, de a 7.600.000,-Ft vételárból 5.300.000,-Ft nem szerepel az adós bevételei között. Az adós 2013. október 18-án adásvételi szerződést kötött a ... Kft-vel is a tulajdonában álló Audi A8 gépkocsi értékesítésére 17.240.000,-Ft vételárért, majd azt visszalízingelte 6.568.440,-Ft beszámításával, de vételár fennmaradó 10.671.560,-Ft részének nincsen nyoma az adós könyvelésében. Az alperesek ezen ügyletekkel fedezetet vontak el a hitelezőktől, és ezáltal az adós vagyona összesen 16.971.560,-Ft-al csökkent, de a felperes keresetében a megállapítható vagyonsökkenés mértékét csupán 12.006.770,-Ft-ban jelölte meg. Az alperesek bizonyítási indítványait mint szükségtelen elutasította. A felperes és az adós közötti 4.100.000,-Ft kölcsön nyújtására vonatkozó szerződés kapcsán rámutatott, hogy azt

mindaddig érvényesnek kell tekinteni, amíg érvénytelenségét jogerős bírósági ítélet meg nem állapítja. Az ennek semmiségére történő hivatkozással kapcsolatos tanúk meghallgatása a per kereteit meghaladná, ezért az alpereseknek külön perben kell e szerződés semmiségének megállapítására keresetet előterjeszteniük. A ... Bt. által megvásárolt ingatlan vételárával kapcsolatos hiányos könyvelés pedig az alpereseknek róható fel, akik felelősségük alól abban az esetben sem mentesülhetnének, amennyiben feltárássra kerülne, hogy a ... Bt. milyen értékű épületgépészeti munkákat végzett az adósnak. Utalt végül arra, hogy a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése alapján az alperesek felelőssége egyetemleges, függetlenül attól, hogy elérő időpontban voltak ügyvezetők.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérték. Arra hivatkoztak, hogy a szakvélemény a rendelkezésre álló adatok alapján tévesen állapította meg azt, hogy az adós 2013. július 29-től már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Ezt a szakértő tévesen alapozta alapvetően arra a körülményre, hogy az adós adószámát az adóhatóság 2013. július 29-én törölte, hiszen e a határozatot az adós megtámadta, és az adószám tényleges törlésére csupán 2014. január 23-án került sor. Az adós 2013. október 31-ig az áfa befizetésre halasztást kapott, ennek esedékessége hiányában szintén nem lehet megállapítani a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját 2013. július 29-ben. Állították, hogy ennek időpontját csak 2014. júniusát követően lehet megállapítani, eddig az adós építőipari tevékenységét folytatta. Fenntartotta, hogy a felperes a csatolt kölcsönszerződéstől eltérően valójában nem nyújtott az adósnak kölcsönt, hanem azt a szerződő felek a megkötött ingatlan adásvételi szerződéssel megvásárolni kívánt ingatlan vételárának tekintették. A 2013. december 17-én aláírt megállapodással a felperes által formálisan két különböző jogcímen (vételár és kölcsön) átadott összeg fejében került átruházásra a felperes részére az egész telekingatlan. A felperes utóbb mégis ezt a már rendezett 4.100.000,-Ft „kölcsönt” is érvényesíteni kívánja. E követelésnek jogalapja nincs, ezt kívánta bizonyítani az általa meghallgatni kért tanúkkal, amit az elsőfokú bíróság elutasított.

A szakvélemény nem tért ki arra, hogy melyik ügyvezetőnek, és miért volt felróható a külön is nevesített három ügylet, holott az alperesek egyidejűleg nem voltak ügyvezetők, továbbá a II.r. alperes az adós ügyvezetésében egyáltalán nem vett részt.

A szakvélemény alapján az elsőfokú ítélet tévesen foglalt állást az adós vagyonsökkenését illetően is. Tévesen állapította meg, hogy 2013. december 20-án a ... Bt-vel a .../A/11. hrsz-ú ingatlan értékesítésére 7.600.000,-Ft vételáron kötött szerződés kapcsán 5.300.000,-Ft nem szerepel az adós bevételei között. Fenntartották, hogy a ... Bt. épületgépészeti munkákat végzett az adósnak, amiről számlákat állított ki, és e követelések kerültek kiegyenlítésre az iroda átruházásával, vagyis „kompenzáció” történt. Emiatt nem került az adóshoz az adásvételi szerződés megkötésekor 5.300.000,-Ft vételár, így ez meg sem jelenhetett a könyvelésben, ezért ezen összeggel nem is csökkent az adós vagyona. Erre vonatkozóan alaptalanul utasította el az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó indítványukat is.

Téves a szakvélemény, és az azon alapuló ítélet is, amikor abból indultak ki az Audi személygépkocsi értékesítésével kapcsolatban, hogy mivel a vételár fennmaradó

10.671.560,-Ft részének nincsen nyoma az adós könyvelésében, emiatt ezen összeggel is csökkent az adós vagyona. Az e körben hiányolt összeg valóban soha nem került az adóshoz, de azért mert az engedményezés folytán közvetlenül az ... Kft-hez került átutalásra, mert ezen összeggel e cégnek az adós tartozott egy korábbi kölcsönügylet folytán. Ennek megfelelően ezen összegre sem tehetett szert az adós, így ezen összeggel sem csökkenhetett a vagyona. Ennek alátámasztására a fellebbezésükhöz becsatolták az erre vonatkozó 2013. október 21-i engedményezési nyilatkozatot, és a közvetlen átutalását igazoló bankszámlakivonatot is.

A fellebbezési tárgyaláson úgy nyilatkoztak, hogy a perben szerzett szakvélemény kiegészítésével kívánják bizonyítani, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontja: 2014. júniusára következett be.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A fellebbezés kapcsán az ítélőtábla mindenekelőtt rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének törvényes indoka nem volt, az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése nélkül hozta meg a határozatát. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat megfelelően értékelte, ennek alapján az érdemi döntése meghozatalához szükséges releváns tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogkövetkeztetést levonva, érdemben helyes döntést hozott.

A felperes keresete a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése alapján **annak megállapítására irányult**, hogy az alperesek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látták el, **és ezáltal** az adós vagyona 12.006.770,-Ft-al csökkent.

A Cstv.33/A.§. (1) bekezdése szerinti tartalmú perbeli megállapítási kereset esetében általában a felperest terheli a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének és idejének, a jogellenes ügyvezetői magatartás, azaz: az ügyvezetési feladatok hitelezői érdeksérelemmel történő ellátása, és a jogellenes magatartással okozati összefüggésben az adósi társasági vagyon csökkenése, és ennek mértékének a bizonyítása. Az alperesek a felelősség alól kimenthetik magukat, ha bizonyítják, hogy az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

A fenti bizonyítási teher alól a törvény abban az esetben tesz kivételt, amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesítette a Cstv. 31.§ (1) bekezdés a-d) pontja szerinti beszámoló-készítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét. Ezekben az esetekben ugyanis a törvény vélelmet állít fel, aminek eredményeként megfordul a bizonyítási teher, és ilyen

esetben a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartást vélelmezni kell. E vélelmet felállító szabály célja, hogy a bizonyítási tehernek a vezető tisztségviselőkre telepítésével azon jogellenes magatartásokat szankcionálja, amelyek miatt a felelősségüket megalapozó Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése szerinti feltételek bizonyítása elnehezül, esetleg egyéb iratok, adatok alapján lehetetlenné is válik.

A konkrét esetben nem volt vitatott, hogy az alperesek - különböző időpontokban ugyan, de - az adós bejegyzett ügyvezetői voltak, annak 2014. augusztus 4-i felszámolása kezdő időpontját megelőző három évben.

Az alperesek elismerték, hogy a felszámolás, kezdő időpontját megelőzően az adóst - a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. 153.§ és 154.§-a alapján - terhelő 2013. évi éves beszámoló letétbehelyezésére és közzétételére vonatkozó kötelezettségüket nem teljesítették. Ezért az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A.§ (3) bekezdésének második mondatának megfelelően helytállóan állapította meg, hogy emiatt vélelmezni kellett, hogy az alperesek az ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látták el, vagyis a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartást (a jogellenességet) vélelmezni kellett. Ebből következően e tényállási elemet a felperesnek nem kellett bizonyítania, csupán a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének kezdő időpontját, illetve a jogellenes magatartással összefüggésben bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét. Ugyanakkor e vélelemmel szemben az alperesek kimenthették magukat, annak bizonyításával, hogy a letétbehelyezés elmaradása ellenére hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartást nem tanúsítottak.

Ezzel összhangban azonban az elsőfokú bíróság a Pp.3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettsége ellenére a feleket nem tájékoztatta a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségéről. Ezért az ítéletábra ezt a másodfokú eljárás során pótolta, s a feleket tájékoztatta. Ennek megfelelően a Cstv. 33/A.§ (3) bekezdése szerinti vélelem folytán a felperest arról, hogy neki kell bizonyítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltának kezdő időpontját, és az adós gazdálkodó szervezet vagyonsökkenésének mértékét, míg az alpereseknek kell bizonyítaniuk, hogy az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében hitelezői érdeket sértő magatartást nem tanúsítottak. E tájékoztatást követően a felperesnek további bizonyítása indítványa nem volt, míg az alperesek kizárólag az elsőfokú eljárásban már előterjesztett indítványaikat tartották fenn.

Mindezek alapján az ítéletábra azt állapította meg, hogy a felperes - a fennálló vélelemre is tekintettel - az alpereseknek a hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét megalapozó fenti jogszabályi feltételek (tényállási elemek) fennállását - az alábbiak szerint - megfelelően bizonyította, míg az alperesek a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint őket terhelő bizonyítási kötelezettségük ellenére a Cstv. 33/A.§ (3) bekezdése szerinti törvényi vélelmet nem tudták megdönteni, az általuk előadottak, illetve felajánlott bizonyítás erre nem volt, illetve nem lett volna alkalmas.

Az elsőfokú bíróság a Pp.206.§ (1) bekezdésében írtaknak megfelelően a beszerezett szakvélemény alapján és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével következtetett arra, hogy az adós 2013. július 29-től már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzeten volt. Ezt az alperesek a fellebbezésükben alaptalanul tették vitássá, ugyanis ennek a körében az ítélet alapjául elfogadott szakvélemény nem csupán az adós adószámának a törlését vette figyelembe, hanem értékelte az adós rendelkezésre álló könyvelését, a 2013. évi közzé nem tett beszámolójának adatait, az adóssal szemben fennálló ki nem egyenlített követelések mértékét, esedékességét, továbbá az adós pénztári- és bankszámla egyenlegének adatait is. A bizonyítékok mérlegelése során pedig nem lehetett a felperes terhére értékelni azt a körülményt, hogy az alperesek csak részben tettek eleget a Cstv. 31.§ (1) bekezdésében meghatározott iratátadási kötelezettségüknek, és az adós 2011. és 2012. évi könyvelését egyáltalán nem adták át a felszámolónak.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének a Gt. 30.§ (3) bekezdése és a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése alapján az a jogi jelentősége, hogy ettől az időponttól kezdődően az alpereseknek, mint az adós vezető tisztségviselőinek az ügyvezetési feladataikat már nem az adós érdekinek elsődlegessége alapján, hanem a hitelezők érdekeire is figyelemmel kell ellátniuk, kell gazdálkodniuk. Amennyiben nem ezt teszik, akkor a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése alapján beáll a magánvagyonukra is kiterjedő polgári jogi kártérítési (helytállási) felelősségük a hitelezőkkel szemben, ha ezzel összefüggésben bekövetkezik az adós vagyonának csökkenése. Ez pedig azt jelenti, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának bekövetkezése után az alpereseknek, mint vezető tisztségviselőknek a döntési szabadsága már korlátozott.

A Cstv. 33/A.§ (3) bekezdése folytán fennálló törvényi vélelemből - az irányadó bírói gyakorlat szerint - az is következik, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően előállott vagyonsökkenést a vélelmezett hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartással okozati összefüggésben állónak kell tekinteni.

Az elsőfokú bíróság az adósnál bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét pedig helytállóan állapította meg. Egyetértett az ítéletábrával az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját követően az alperesek ügyvezetési feladataikat nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látták el, amikor *2013. október 1-én* - a felperes által az adósnak e napon az ingatlan adásvételi szerződés alapján megfizetett vételárból - 1.000.000,-Ft kölcsön nyújtásáról intézkedtek az ekkor már felszámolás alatt álló ... Kft-nek. E rendelkezésükkel adós vagyonát a nyújtott kölcsön összegével csökkentették. A kölcsönnyújtás tényét az alperesek nem vitatták, ugyanakkor ezzel kapcsolatosan semmilyen tényállítást nem tettek arra vonatkozóan, hogy a már felszámolás alatt álló cégnek az adós részéről a rendelkezésük alapján folyósított kölcsön, és ezzel az adós rendelkezésre álló készpénzvagyonának a csökkentése miért állt volna a hitelezők érdekében.

Nem volt vitás az sem, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az adós (*2013. október 18-án*) eladta a tulajdonában Audi A8 4,2 TDI Quattro gépkocsit a ... Kft-nek 17.240.000,-Ft vételárért, de az adóssal így megillető vételárból 10.671.560,-Ft-ot az adós nem kapott meg. Az adós *2013. december 20-án* pedig eladta a ...

Bt-nek a hrsz-ú ingatlan 750/10.000 tulajdoni hányadát 7.600.000,-Ft vételárért, amiből 5.300.000,-Ft szintén nem szerepel az adós bevételei között.

Az alperesek e tényeket nem vitatták, hanem arra hivatkoztak, hogy ezen ügyletek kapcsán azért nem csökkent az adós vagyona, mert ezek eredményeként az adós tartozásai is csökkentek. Az adós a gépjármű eladásából őt illető vételárhátralékot ugyanis az ... Kft-re engedményezte, ezért az közvetlenül neki került átutalásra, mert ezen összeggel neki az adós tartozott. Az ingatlan értékesítéséből az adóst megillető vételárból pedig 5.300.000,-Ft azért nem szerepel az adós bevételei között, mert a ... Bt. épületgépészeti munkálatokat végzett az adósnak, és e követelése került kiegyenlítésre az iroda átruházásával, vagyis a vevő beszámította az adóssal szembeni vételárát tartozásába a vele szemben fennálló vállalkozói díj követelését, ezért nem történt további pénzbeli teljesítés.

Ezen alperesi érvelés azért alaptalan, mert a vagyonsökkenést nem az ún. mérlegelv szerint kell vizsgálni, és az adósnál a vagyonsökkenés akkor is megvalósul, ha egyébként a vagyon csökkenésével járó ügylet eredményeként egyes hitelezői követelések is megszűnnek. Az ítéltábla ezzel kapcsolatosan rámutat arra, hogy a mérlegben a Számv. Tv. 72.§ (1) bekezdése alapján a gazdálkodó szervezet pénzeszközei és követelései ugyanazon az oldalon szerepelnek. Ezért általánosságban igaz, hogy az adós vagyona az aktív és passzív vagyon változása esetén nem változik. Ugyanakkor az egységes bírói gyakorlat szerint a Cstv. 33/A.§-a szerinti, a vezető tisztségviselő felelősségének a megállapítása iránti perek eldöntése esetén nem önmagában ezt kell vizsgálni, hanem azt, hogy az alperesek magatartásával előállt-e olyan vagyonsökkenést okozó helyzet, ami veszélyezteti a hitelezők érdekét. A vagyonsökkenés, mint objektív eredmény bekövetkezésének vizsgálata körében ugyanis nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy **a Cstv. az adós aktív, a hitelezői követelések kielégítésére alkalmas vagyonát védi elsődlegesen**, aminek a változását nem csupán a számviteli szabályok szerinti mérlegelv alapján kell megítélni, hanem jelentősége van annak is, hogy a hitelezői igények kielégítésének alapjául szolgáló vagyon összetétele hogyan változik meg. (Kúria: Gfv..../2015/4.) Lehetséges ugyanis, hogy a kifogásolt ügylethez kapcsolódóan az adós tartozása is csökkent, azonban az aktív (a hitelezői követelések kielégítésére alkalmas) vagyonelemek csökkenésével a hitelezők kielégítési aránya is romlik. (Győri Ítéltábla:Gf.II..../2013/5., Kúria Gfv.VII..../2015/8., szegedi Ítéltábla Gf.III...../2015/9.)

A perbeli adásvételi szerződésekkel az adós vagyonából kikerültek azok a vagyonelemek (a gépjármű és az ingatlan), amelyek a hitelezők kielégítését szolgálhatták volna, ám azok ellenértékéből az adóshoz - engedményezés és beszámítás miatt - nem folyt be (10.671.560,-Ft+5.300.000,-Ft) összesen 15.971.560,-Ft vételár. Ebből következően az adós aktív vagyona ilyen összegben akkor is csökkent, amennyiben - az alperesek hivatkozásának megfelelően - az adós tartozásai is csökkentek. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el az alperesek szakértői bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványát, mert az a körülmény, hogy a ... Bt-nek volt-e fennálló és beszámítható követelése az adóssal szemben azért érdektelen, mert az adósnál bekövetkezett vagyonsökkenést a kifejtetteknek megfelelően nem a mérlegelv alapján kell megítélni.

Ezért helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően - az alperesek jogellenes magatartásával okozati

összefüggésben - az adós vagyona 16.971.560,-Ft-al csökkent, amely összeg meghaladja a keresetben megállapítani kért mértéket.

Kétségtelen tény, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperesek nem együttesen, hanem eltérő időpontokban voltak önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetői az adósnak. Ez a körülmény azonban önmagában nem zárja ki az egyetemleges felelősségük megállapíthatóságát. (Fővárosi Ítéltábla: 12.Gf....) A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésének harmadik mondata kifejezetten akként is rendelkezik, hogy amennyiben többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges.

A konkrét esetben nem volt vitás, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően 2013. november 14. napjáig a II.r. alperes volt az adós bejegyzett ügyvezetője, majd ezt követően az adós felszámolásának elrendeléséig az I.r. alperes. A tényállásban részletezett - a hitelezők érdekeit sértő - az adós vagyonsökkenését eredményező három ügyletből az első kettőnél (kölcsönadás és gépkocsi eladás) a II.r. alperes volt az adós bejegyzett ügyvezetője, míg a harmadik esetén (ingatlan eladása) már az I.r. alperes. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a II.r. alperest az ügyvezetése ideje alatt megkötött ügyletekkel bekövetkezett vagyonsökkenésért akkor is felelősség terheli, ha csupán „néveleges” ügyvezetőnek tekintette magát, és akkor sem látott el ténylegesen ügyvezetői feladatokat, amikor az adós már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került. Ugyanis éppen e mulasztása tekinthető a hitelezői érdekeket sértő magatartásnak, amivel előidézte, hogy az adós vagyona az érintett két ügylet megkötésével csökkent. Akkor járt volna el helyesen a II.r. alperes, ha megakadályozza az érintett kölcsön- és adásvételi szerződés létrejöttét, de erre nem került sor. (EBH2011. 2326.) Az I.r. alperest pedig mindhárom ügylettel bekövetkezett vagyonsökkenésért felelősség terheli. Az utolsóért azért, mert ebben az időpontban már ő volt az adós bejegyzett ügyvezetője, a másik kettőért pedig azért, mert az alperesek egybehangzó állítása szerint az I.r. alperes volt az, aki az adós ügyeit valójában a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően is egyedül intézte, vagyis az adós döntéseinek a meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Ilyen személyként pedig a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése szerinti felelősség megállapítása szempontjából az adós vezető tisztségviselőjének minősült - a cégjegyzéki adatoktól függetlenül - a perrel érintett mindhárom vagyonsökkenést eredményező ügylet megkötésének az időpontjában.

Az ítéltábla megítélése szerint a fentiek alapján az alperesek azért tekinthetők közös károkozónak, mert az adósnál bekövetkezett vagyonsökkenés a közös (károkozó) magatartásuk eredményeképpen állt elő. A károkozásra (vagyonsökkenésre) vezető folyamat jogi okból nem elválasztható, az ugyanis nem az alperesek egymástól objektíve független magatartásának az eredménye. Ezért helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a jogkövetkeztetésre, hogy az alperesek felelősége egyetemleges, és együttes magatartásuk következtében csökkent az adós vagyona a megállapított mértékben.

Az alperesek téves fellebbezési érvelésével szemben az ítéltábla végül utal arra, hogy a jelen megállapítási perben nem képezheti vizsgálat tárgyát az, hogy a felperesnek az adós felszámolási eljárásában nyilvántartásba vett hitelezői igényéből 4.100.000,-Ft ténylegesen

fennáll-e vagy sem. A Cstv. 33/A.§-a szerinti vezető tisztségviselői felelősség vizsgálata során ugyanis egyrészt nincs annak jelentősége, hogy valamelyik hitelezőt (jelen esetben a felperest) milyen összegű hátrány érte, vagyis milyen összegű a felszámoló által nyilvántartásba vett - és még ki nem egyenlített - hitelezői igénye. A jelen perben a kereset alapján azt kellett kizárólag vizsgálni, hogy a vezetők nem hitelezői érdekek szerinti eljárása milyen összvagyoncsökkenést eredményezett az adós vagyonában. Másrészt a felperes hitelezői minősége, illetve nyilvántartásba vett hitelezői igényének összege jelen perben érdemben azért sem vizsgálható, mert a Cstv. 34.§ (2) bekezdése és 46.§ (5-8) bekezdései alapján a felszámoló önálló döntései jogköre, hogy a felszámolási eljárás során az adott hitelező igényét nyilvántartásba veszi-e, vagy sem. Abban a kérdésben pedig, hogy az adós felszámolási eljárásában hitelezői igényt bejelentő fél az adós hitelezőjének minősül-e, és bejelentett hitelezői igényét a felszámoló milyen összegben vegye nyilvántartásba, a felszámolási eljárást lefolytató bíróságnak van kizárólagos hatásköre, erre is csak akkor, ha a felszámolási eljárásban azt az erre jogosult felszámoló, vagy más hitelező vitássá teszi. Ebből következően jelen perben a hitelező ebbéli minőségét, nyilvántartásba vett követelésének összegszerűségét a perbíróság nem vizsgálhatja. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság - részben téves indokokkal ugyan - de érdemben helytállóan utasította el az alperesek ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványait, mert azok a per mikénti eldöntése szempontjából szükségtelenek voltak.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra - az indokolás kiegészítésével és módosításával - az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is pervesztes alperesek a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint a felperes perköltségét. A felperes jogi képviselőjének munkadíját az ítéletábra a Pp. 79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével 25.000.- forintban állapította meg, melynek viselésére a Pp.82.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek. Észlelte továbbá az ítéletábra, hogy az egységes pertársnak minősülő alperesek fellebbezésükön a szükséges 48.000,-Ft fellebbezési illeték helyett csupán 24.000,-Ft fellebbezési illetéket róttak le, ezért a Pp.82.§ (1) bekezdése szerint szintén egyetemlegesen kötelezte őket - lelet kiállításának a terhe mellett - a hiányzó 24.000,-Ft fellebbezési illeték lerovására.

G y ő r , 2017. január 18.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: